

Discursul

D-lui Ambasador Asif J. Chaudhry

**Conferința dedicată realizărilor Programului Preliminar de Țară
al Corporației „Millennium Challenge Corporation”**

15 septembrie 2009, 10:00 – 12:00

CUVÂNT DE SALUT: Bună dimineața! D-le Președinte Interimar Ghimpu,
D-le Prim-ministru Interimar Pîrlog, Onorați Oaspeți, Doamnelor și
Domnilor,

NOTĂ INFORMATIVĂ: În decembrie 2006 Moldova și Statele Unite au lansat Programul Preliminar de Țară. Acest program a instituit cadrul unei inițiative multilaterale ambițioase de combatere a corupției și sporire a transparenței în sectorul public din Republica Moldova. Deși Programul Preliminar de Țară se încheie oficial la finele acestei luni, impactul său – și lupta continuă împotriva corupției – va dăinui și în viitor.

Acesta a fost un adevărat parteneriat cu participarea multora. Din partea Statelor Unite, Programul Preliminar de Țară a fost finanțat de Corporația americană „Millennium Challenge Corporation”, administrat de Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și implementat de trei parteneri americani: MIP3, Departamentul de Justiție al Statelor Unite și Academia pentru Dezvoltare Educațională. Cel mai important este, însă, că programul a fost implementat pas cu pas în colaborare cu un șir de instituții și persoane din Moldova, reprezentând atât sectorul public, cât și cel neguvernamental, doar unii dintre aceștia având posibilitatea de a fi prezenți astăzi aici.

Deși fiecare dintre Dvs. a jucat un rol-cheie în Programul Preliminar al Moldovei, aceasta este, cu siguranță, prima ocazie când Vă aflați cu toții în aceeași încăpere. Sper că veți profita de această oportunitate de celebrare a realizărilor și pentru a face cunoștință cu ceilalți pentru a putea continua lucrul în direcția aprofundării și lărgirii acestor realizări în anii ce urmează.

REALIZĂRI SPECIFICE: În decursul ultimilor doi ani și jumătate Programul Preliminar de Țară a oprit multe dintre incursiunile corupției, prin introducerea modificărilor de politici, progresului tehnico-științific și altor reforme care au consolidat buna guvernare și au sporit transparența. Permiteți-mi să menționez doar câteva dintre realizările din fiecare sector:

În sectorul judecătoresc:

- Programul judecătoresc pilot a re-proiectat și renovat clădirile a trei instanțe judecătorești în Ungheni, Rezina și Comrat care servesc drept exemplu pentru implementarea unor îmbunătățiri similare la nivel național;
- A fost creată și instalată în majoritatea judecătoriilor din Moldova aplicația software Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor. Acest sistem păstrează evidența cauzelor din prima zi și până la momentul luării deciziei judecătorești, sporind atât transparența deciziilor, cât și eficiența administrării și activității judiciare. Suplimentar, au fost furnizate echipamente de înregistrare audio și peste 1 100 de computere pentru modernizarea tehnologică a tuturor judecătoriilor.
- Pentru toate judecătoriile din Moldova au fost create pagini de Web care sporesc transparența și îmbunătățesc accesul publicului la informație; și

- A fost adoptat Codul de Etică al Judecătorului.

În sectorul sănătății:

- Au fost elaborate peste 90 de Protocoale Clinice Naționale, care corespund standardelor internaționale de diagnosticare și tratament al pacienților, eliminând posibilitatea de a acționa la propria discreție;
- Instituțiile de medicină primară au fost separate de spitale, permițându-le să-și gestioneze independent resursele financiare și să fie mai receptive la necesitățile locale, astfel, îmbunătățind calitatea serviciilor medicale;
- A fost elaborat Codul de Etică al Lucrătorului Medical;
- Au fost introduse mecanisme de monitorizare a calității atât din perspectiva lucrătorilor medicali, cât și a pacienților. Consiliile Calității, formate din lucrători medicali, asigură în prezent aplicarea „bunelor practici clinice” în instituțiile medico-sanitare. Ministerul Sănătății a organizat primul sondaj de satisfacție a pacienților, iar rezultatele acestuia au fost făcute publice.

În sectorul administrării fiscale:

- Un centru de apel care oferă servicii fără plată a fost creat pentru a răspunde la întrebările contribuabililor;
- A fost creat un software nou pentru a îmbunătăți gestionarea controlului fiscal și a urmăririi fiscale, reducându-se, astfel, importanța factorului uman și oportunitățile pentru corupție.

În cadrul Ministerului Afacerilor Interne:

- A fost sporită capacitatea angajaților Ministerului Afacerilor Interne de a combate practicile corupte prin oferirea instruirii și a echipamentului modern;

- Ca rezultat, Ministerul Afacerilor Interne dispune acum de o rețea de comunicații care le va permite unităților de investigare ce lucrează în afara Chișinăului să folosească o conexiune sigură cu oficiul central pentru a transmite datele confidențiale.

În cadrul Serviciului Vamal:

- A fost introdus sistemul „ghișeului unic” ce permite transportatorilor de marfă care intră în Republica Moldova să treacă controlul la doar două agenții de control vamal, în loc de șapte, cum se cerea anterior;
- Au fost puse bazele juridice și tehnice pentru introducerea Noului Sistem Computerizat de Tranzit (NCTS), care va conecta Moldova cu partenerii comerciali din Europa Occidentală. Elaborarea softului necesar este în plină desfășurare, iar în 2010, când va fi complet operațional, sistemul va crea un registru electronic nealterabil al tuturor încărcăturilor care traversează frontiera Moldovei cu Uniunea Europeană.

În cadrul Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției:

- A fost creat Consiliul Civil de Monitorizare – primul de acest gen în Moldova.
- Centrul a fost reorganizat și au fost instituite programe de dezvoltare a resurselor umane.
- A fost semnificativ îmbunătățită comunicarea Centrului cu mass-media și societatea civilă.

În cadrul componentei Societatea Civilă și Mass-media:

- Alianța Anticorupție a monitorizat activitatea guvernului și a pledat pentru implementarea reformelor de către guvern;

- Grupul de Lucru Public-Privat a contribuit la perfecționarea Legii privind Accesul la Informație, funcție critică a protectorului împotriva practicilor ilegale;
- A fost ameliorată calitatea jurnalismului de investigație și, astfel, promovat accesul cetățenilor la informație.

De-a lungul acestei liste lungi – deși incomplete – puteți vedea clar tendința comună de sporire a accesului la informație și transparenței, îmbunătățire a calității și eficienței și reducere a oportunităților pentru corupție.

PERSONALIZARE: Aceste puncte de răscruce ale realizărilor se traduc în schimbări reale și semnificative pentru cetățeni:

- **Victoria Frunze** lucrează în calitate de administrator al judecătoriei Ungheni, începând cu 2003. Pe atunci, menționează Dumneaei, nici nu-și putea imagina să lucreze în condițiile de care se bucură azi. Astăzi, spune D-na Frunze, cetățenii consideră clădirea judecătoriei Ungheni, ca fiind reprezentativă pentru o instituție demnă de credibilitate și încredere.
- Datorită separării juridice a instituțiilor de medicină primară de spitale, **Dr. Ludmila Capcelea**, în calitate de director al Centrului Medicilor de Familie din Cimișlia, acum poate lua decizii bugetare care se potrivesc cel mai bine cu necesitățile pacienților clinicii. Ca rezultat, Dumneaei a reușit să dubleze numărul vizitelor medicale în satele din apropiere, astfel, oferindu-le rezidenților rurali servicii medicale mai frecvente.

Acestea sunt doar două dintre numeroasele istorii de succes care ar putea fi replicate în întreaga țară.

PROVOCAREA PENTRU VIITOR: Sărbătorirea noastră de astăzi a numeroaselor realizări este binemeritată, însă noi, de asemenea, ne aflăm aici – în aceste vremuri de schimbări politice – pentru a ne angaja de a continua să zidim pe temelia care a fost pusă de Programul Preliminar de Țară. Știm din experiența noastră din Statele Unite că reducerea corupției și sporirea transparenței necesită timp, vigilență continuă și muncă asiduă, iar această muncă nu se va sfârși niciodată. Am încredere că Programul Preliminar de Țară a adus în Moldova un nivel mai înalt de conștiință asupra faptului cum poate și trebuie să fie oprită corupția. Angajamentul Dvs. de a rezolva aceste probleme este unul de lungă durată, iar noi, partenerii Dvs. americani, vom fi aici pentru a continua urmărirea acestui scop împreună.